

UZASADNIENIE

FAKTY:

1. Przed Sądem Rejonowym Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu toczyło się postępowanie z powództwa W. J. (1) przeciwko M. F.. Przedmiotem postępowania było roszczenie o zapłatę kwoty 55.856,11 PLN [akta sprawy I C 578/14].
2. Pełnomocnikiem M. F. w powyższym postępowaniu była radczyni prawna A. K. [k. 139 akt I C 578/14].
3. Wyrokiem z dnia 26 września 2018r. Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i W. zasądził od M. F. na rzecz W. J. (2) kwotę 31.091,65 PLN wraz z odsetkami. W pozostałym zakresie oddalił powództwo. Obciążył pozwanego proporcjonalnie do wyniku sprawy kosztami procesu [k. 842, tom V akt I C 578/14].
4. Z uzasadnienia do powyższego wyroku wynika, że Sąd uwzględnił powództwo w następującym zakresie przedmiotowym:
 - a. z tytułu niewykonania prac przez pozwanego, w związku z umową z dnia 04 lipca 2012r. na kwotę 40.062,15 PLN brutto, pomniejszonej o 31.440 PLN niewypłaconego pozwanemu M. F. wynagrodzenia; a zatem szkoda z tego tytułu poniesiona przez powoda została ustalona na kwotę 8622,15 PLN [k. 872-873 akt I C 578/14],
 - b. z tytułu wad w wykonanych pracach [odspojenia tynku na skośnej powierzchni poddasza] na kwotę 8.839,90 PLN [k. 874];
 - c. z tytułu kary umownej na kwotę 12.441,60 PLN [k. 874-876]; sąd ustalił, że wszelkie prace pozwany miał obowiązek wykonać do 31 października 2012r., zaś zakończył je dopiero 20 grudnia 2012r. [k. 875]; **strony zawarły dwa aneksy do umowy, które przedłużyły czas trwania umowy o 14 dni**; z zapisu umownego stron wynika, że kara umowna dotyczyła poszczególnych etapów robót, a nie inwestycji jako całości. Natomiast w sprawie niemożliwe było ustalenie jakie etapy robót zostały zakończone, a jakie nie, gdyż strony nie dokonywały protokolarnego odbioru poszczególnych etapów prac [k. 875]; dlatego Sąd ustalił karę umowną od całej kwoty przyjętej w umowie jako wynagrodzenie pozwanego; **ustalono, że pozwany popadł w opóźnienie z dniem 15 listopada 2012r., które trwało do 20 grudnia 2012r. czyli 36 dni** [k. 875];
 - d. z tytułu kosztów poniesionych w związku ze zleceniem sporządzenia opinii prywatnej w kwocie 1188 PLN;
5. W dniu 06 listopada 2018r. M. F. osobiście złożył apelację od powyższego wyroku [k. 879-896 akt I C 578/14].
6. Zarządzeniem z dnia 20 listopada 2018r. wezwano pełnomocnika M. F. do uiszczenia opłaty od apelacji w kwocie 1555 PLN, pod rygorem jej odrzucenia [k. 908].
7. **Wezwanie doręczono pełnomocniczce – radczyni prawnej A. K. w dniu 06 grudnia 2018r. [k. 910]. Termin do uiszczenia opłaty od apelacji kończył się w dniu 13 grudnia 2018r. [niesporne].**
8. W trakcie rozmowy telefonicznej w dniu 11 grudnia 2018r. pełnomocniczka informowała M. F. o tym jaką kwotę, na jaki rachunek bankowy i do kiedy ma on uiścić tytułem opłaty od apelacji [zeznania świadkini M. – K. z dnia 14 marca 2023r., czas od 00:15:30, 00:17:30, 00:35:00].
9. W dniu 13 grudnia 2018r. o godz. 15:43 A. K. przesłała do M. F. wiadomość elektroniczną z dwoma załącznikami [37-38]; pierwszy to odpis apelacji powoda W. J. (1) [k. 39-46]; drugim załącznikiem było pismo wzywające pełnomocnika pozwanego M. F. do uiszczenia opłaty od apelacji w kwocie 1555 PLN [k. 47].

10. Tego samego dnia, po wysłaniu powyższego maila, ww. osoby rozmawiały przez telefon; pełnomocniczka przypominała M. F., że jest to ostatni dzień do uiszczenia opłaty od apelacji; świadkiem tej rozmowy był K. G. [zeznania świadkini M. – K., czas od 00:30:15, zeznania świadka K. G. z dnia 08 września 2022r., czas od 00:30:45, 00:33:50, 00:34:40].

11. **M. F. uiszczył opłatę od apelacji po terminie, w dniu 18 grudnia 2018r. [k. 911 akt I C 578/14].**

12. Postanowieniem z dnia 06 lutego 2019r. Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i W. odrzucił apelację M. F. od wyroku z dnia 26 września 2018r. [k. 912].

13. W dniu 28 lutego 2019r. o godz. 11:11 M. F. wysłał do radczynie prawnej A. K. wiadomość elektroniczną, w której przesłał jej potwierdzenie przelewu tytułem opłaty od apelacji; wskazał także, że maila od radczynie prawnej otrzymał 13 grudnia, przelewu dokonał 18 grudnia [k. 103];

14. Również 28 lutego 2019r. o godz. 14:52 radczynie prawna A. K. odpisała drogą elektroniczną M. F., że „tak jak rozmawialiśmy, ustalaliśmy wcześniej tel., a miało to być najpóźniej w dniu wysłania tego maila, proszę załatwić pilnie to o czym rozmawialiśmy” [k. 103];

15. W dniu 12 marca 2019r. M. F. złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia należycie opłaconej apelacji [k. 916, tom V akt I C 578/14]; wskazuje w nim na takie okoliczności uniemożliwiające mu uiszczenia opłaty w terminie jak:

- a. leczenie się na nadciśnienie tętnicze,
- b. przewlekła choroba, bardzo zły stan zdrowia,
- c. zażywanie leków oraz ich skutki uboczne,
- d. utrata/zaniki pamięci, obniżony nastrój,
- e. problemy z utrzymaniem równowagi;

16. Postanowieniem z dnia 14 maja 2019r. Sąd oddalił wniosek pozwanego o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji i ponownie ją odrzucił [k 949, akt I C 578/14].

17. W zażaleniu na powyższe postanowienie, M. F. wskazuje m.in., że „**pełnomocnik pozwanego poinformował go o terminie i treści pisma, przekazując to pismo pozwanemu, w tym e-mailowo**. Pełnomocnik pozwanego zgodnie z ustaleniami stron, nie miał obowiązku uiszczenia jakiegokolwiek opłaty w sprawie, co czynił zawsze pozwany” [k. 962 akr I C 578/14].

18. W powyższym okresie czasu radczynie prawna A. K. była objęta ubezpieczeniem OC w (...) S.A. w W. [niesporne].

DOWODY:

Sąd ustalił fakty w sprawie w oparciu o dowody z dokumentów wyszczególnione powyżej. Dokumenty te pochodzą z akt niniejszego postępowania oraz z akt postępowania I C 578/14 Sądu Rejonowego Poznań Nowe Miasto i W.. Żadna ze stron nie kwestionowała prawdziwości powyższych dokumentów.

Do treści **zesań powoda M. F.** oraz **świadkini A. K.** Sąd podchodził z dużą ostrożnością. Z uwagi na konflikt jaki między nimi ma miejsce, spora część ich wypowiedzi jest bardziej emocjonalna niż merytoryczna. Ponadto każda z tych osób twierdzi o faktach w sposób korzystny dla siebie, więc Sąd szukał dodatkowych, bardziej obiektywnych dowodów, które potwierdziłyby jedną z wersji zdarzeń prezentowaną w sprawie.

Powód zeznał, że świadkini nie poinformowała go o konieczności uiszczenia opłaty od apelacji, w takim terminie aby mógł dotrzymać tego obowiązku [zeznania z dnia 08 września 2022r., czas od 00:49:25]. Uważa, że jedyną informację jaką uzyskał w tym zakresie od swojej pełnomocniczki to mail z załącznikami, wysłany do niego 13 grudnia 2018r. [czas od 00:53:30, patrz pkt 9. stanu faktycznego].

Trzeba jednak odnotować w tym miejscu, że powód niekonsekwentnie zeznał na okoliczność kiedy z tym mailem się zapoznał. Na rozprawie w dniu 08 września 2022r. wskazał, że zobaczył go pod wieczór 13 grudnia 2022r., a więc w czasie gdy mógł nadal uiścić w terminie opłatę od apelacji [czas od 00:50]. Natomiast na rozprawie w dniu 14 marca 2023r. zeznał, że zobaczył wskazanego maila dopiero 14 grudnia 2018r. [czas od 01:00:30].

Sąd większą wiarę dał świadki M. – K. Po pierwsze w związku z powyższą niekonsekwencją powoda; po drugie z uwagi na treść zażalenia na postanowienie o odrzuceniu apelacji, które powód sporządził i wniósł samodzielnie. W jego treści wprost wskazał, że „pełnomocnik pozwanego poinformował go o terminie i treści pisma, przekazując to pismo pozwanemu, w tym e-mailowo. Pełnomocnik pozwanego zgodnie z ustaleniami stron, nie miał obowiązku uiszczenia jakiegokolwiek opłaty w sprawie, co czynił zawsze pozwany” [k. 962]; podobne rozważania M. F. czyni na dalszych stronach ww. zażalenia.

Ponadto, depozycje świadkini znajdują potwierdzenie w zeznaniach **świadka K. G.** Ś. zeznała, że uczulała powoda, że trzeba uiścić opłatę od apelacji; robiła to przed upływem tego terminu i wskazywała jaka to będzie kwota [jej zeznania z dnia 14 marca 2023r., czas od 00:10:50, 00:12:40, 00:15:30, 00:17:30, 00:35:00]. Pośrednim potwierdzeniem powyższego są billingi rozmów telefonicznych między stronami; w tym przypadku jednej rozmowy z 11 grudnia 2018r. Dodatkowym potwierdzeniem na rzetelne wykonanie obowiązków zawodowych przez pełnomocniczkę M. F. jest obecność świadka K. G. przy tym jak, po wysłaniu maila z 13 grudnia 2018r., świadkini rozmawiała z powodem o tym, że to ostatni dzień na uiszczenie opłaty od apelacji [zeznania A. M. – K., czas od 00:30:15, świadek K. G., zeznania z dnia 08 września 2022., czas od 00:29:45, 00:30:45, 00:34:40, 00:33:50].

Wersję zdarzeń przedstawioną przez świadkinię pośrednio potwierdza także korespondencja mailowa stron z 28 lutego 2019r. Sąd uważa, że miała miejsce przed końcem dnia 13 grudnia 2018r. rozmowa między ww. osobami na sporny temat, skoro powód uiścił opłatę na właściwe konto bankowe Sądu. W korespondencji mailowej z 13 grudnia numer konta bankowe nie pojawia się.

Kluczowe znaczenie nadać należało także temu, że we wniosku o przywrócenie terminu do złożenia apelacji M. F. argumentuje na różne sposoby, ale ani razu nie wspomina o tym jakoby jego pełnomocniczka nie pouczyła go o terminie/sposobie uiszczenia opłaty od apelacji [k. 916-917]. Wszak powód wskazuje na takie okoliczności uniemożliwiające mu uiszczenia opłaty w terminie jak:

- leczenie się na nadciśnienie tętnicze,
- przewlekła choroba, bardzo zły stan zdrowia,
- zażywanie leków oraz ich skutki uboczne,
- utrata/zaniki pamięci, obniżony nastrój,
- problemy z utrzymaniem równowagi;

Jak widać powód przywołał wiele argumentów, ale żaden z nich nie odwołuje się do zdarzeń, które stanowią oś niniejszego postępowania. Podobna sytuacja ma miejsce w zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu apelacji [k. 959-965]. **Jednakże w tym ostatnim dokumencie powód dodatkowo wprost wskazuje, że jego pełnomocniczka prawidłowo wykonała swoje obowiązki zawodowe** w zakresie pouczenia o terminie, sposobie, kwocie opłaty od apelacji.

PRAWO:

I. Pismem z dnia 19 kwietnia 2022r. powód cofnął powództwo w części, wraz ze zrzeczeniem się tego roszczenia [k. 130, k. 133]. Z tego względu Sąd umorzył postępowanie co do ww. kwoty w pkt I. wyroku.

II. W pierwszej kolejności należy wskazać, że radczyni prawna A. K. działała w ramach umowy zlecenia. Cechą charakterystyczną tejże umowy jest staranne działanie. Przepis art. 734 § 1 k.c. stanowi bowiem, że przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. **Ocenie przy wywiązaniu się z tej umowy będzie podlegało zatem staranność działania, nie zaś rezultat podejmowanych czynności.**

III. W ocenie Sądu działanie pozwanej z grudnia 2018 roku było staranne w wystarczającym stopniu. Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego można ustalić, że powód dowiedział się od świadkini o kwocie opłaty, rachunku bankowym i terminie do jej uiszczenia jeszcze przed upływem tego terminu. Na powyższe zresztą wskazuje sam powód, gdy jeszcze był pozwanym w sprawie I C 578/14. Twierdzenie aktualnego pełnomocnika powoda, że takie zachowanie M. F. było wynikiem desperackiej próby, „doraźnej przyjętej taktyki procesowej”, aby wzruszyć postanowienie o odrzuceniu apelacji nie zasługuje na uwzględnienie [k. 4, k. 132]. Powód nie miał obowiązku podejmować prób desperackich, tylko przywołać prawdziwe fakty. W ocenie Sądu tak uczynił. Nie powołał się na zaniedbania swojej pełnomocniczki, bo po prostu tych zaniedbań nie było.

IV. Powyższe ustalenia są wystarczającą podstawą do oddalenia powództwa.

V. Niemniej, ostateczne stanowisko Sądu w tej sprawie byłoby identyczne, nawet gdyby Sąd uznał, że pełnomocniczka powoda, w sprawie I C 578/14 zaniedbała swoje obowiązki. Sąd i tak oddaliłby powództwo w całości.

VI. W sytuacji, gdy podstawą roszczenia odszkodowawczego jest twierdzenie, że z winy pełnomocnika strona przegrała postępowanie, zachodzi konieczność zbadania, czy wynik postępowania mógł być ostatecznie inny, przy założeniu należytego wypełnienia obowiązków przez pełnomocnika. Tego rodzaju ocena ma charakter jedynie hipotetyczny i nie podważa to w żadnym razie prawomocności orzeczenia sądowego, które miałyby zostać wzruszone oraz nie oznacza odejścia od zasady nakazującej przyjmować, że kwestia rozstrzygnięta prawomocnie przez sąd kształtuje się w sposób przyjęty w prawomocnych orzeczeniach sądowych.

VII. Strona powodowa mimo spoczywającego na niej ciężaru dowodu nie podjęła próby wykazania że apelacja została oparta na adekwatnych podstawach. Zgodnie zaś z poglądami doktryny i orzecznictwa **niezbędnym do zasądzenia odszkodowania w tego rodzaju sprawach jest wykazanie z dużym prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością, iż zapadłe w sprawie orzeczenie było orzeczeniem merytorycznie niesłusznym i że uległoby ono zmianie w przypadku skutecznego wniesienia apelacji.**

VIII. Sąd podziela stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 października 2012 roku w sprawie VI Ca 179/12, że sam fakt dopuszczenia się przez pełnomocnika zaniedbań, czy zaniechań w prowadzeniu sprawy sądowej, czy też wadliwego [np. spóźnionego lub obarczonego brakami formalnymi] wniesienia lub sporządzenia środka odwoławczego przez profesjonalnego pełnomocnika i spowodowane tym jego odrzucenie **nie stwarzają jeszcze same przez się podstawy do odszkodowawczej odpowiedzialności tego pełnomocnika.**

IX. Dla ustalenia odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela konieczne było zatem wykazanie przez powoda, że w przypadku zachowania przez pełnomocnika procesowego należytej staranności wynik w sprawie byłby inny, czyli korzystny dla powoda. Zadaniem sądu rozpoznającego powództwo odszkodowawcze jest ocena sprawy, w której zapadło orzeczenie zaskarżone apelacją, która została odrzucona. Tylko w ten bowiem sposób możliwe jest ustalenie istnienia bądź nieistnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, określonych w art. 471 w zw. z art. 734 k.c.

X. W pierwszej kolejności należy wskazać, że w pozwie nie poświęcono żadnej uwagi tej kwestii. Dopiero na jednej z ostatnich stron uzasadnienia pozwu znajduje się jedno zdanie „powód miał wszelkie podstawy by przypuszczać, że profesjonalnie sporządzona przez panią mecenas A. K. apelacja, choć podpisana tylko przez niego spowoduje zmianę wyroku i oddalenie powództwa w zakresie kwoty 31.091,65 PLN” [k. 6]. Oczywiście taki wywód jest dalece niewystarczający. Powód miał obowiązek wykazać, że jego apelacja zostałaby uwzględniona. Zatem należało dokonać de facto oceny wyroku i uzasadnienia ze sprawy I C 578/14 w kontekście wniesionej [i odrzuconej] apelacji.

XI. Dopiero w odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty, w piśmie z 19 kwietnia 2022r. pełnomocnik powoda poświęca powyższej kwestii więcej uwagi [k. 130]. Już na wstępie należy podnieść, że strona powodowa **nie przywołała argumentacji mającej wykazać, że całość roszczenia opisana w wyroku z dnia 26 września 2018r. Sądu Rejonowego Poznań Nowe Miasto i W. była niesłusznie uwzględniona.**

W piśmie z dnia 19 kwietnia 2022r. odwołano się tylko do sposobu obliczenia kary umownej [k. 133] i Sąd nie zgadza się z taką argumentacją pełnomocnika powoda. Sąd Rejonowy w sprawie I C 578/14 prawidłowo orzekł i wyczerpująco uzasadnił tą kwestię.

W dalszej kolejności pełnomocnik powoda błędnie twierdzi, że Sąd w sprawie I C 578/14 nie uwzględnił aneksów do umowy [k. 133]. Sąd uwzględnił tą kwestię z korzyścią dla M. F. [patrz: pkt 4.c. stanu faktycznego powyżej]. Zresztą w ocenie tut. Sądu to korzystne dla M. F. ustalenie było dalece na wyrost, gdyż z tych aneksów wcale nie wynika jakoby strony uzgodniły w ten sposób przesunięcie terminu oddania robót określonych umową 04 lipca 2012r. [k. 17-17v]. Niemniej tut. Sąd nie jest uprawniony do czynienia jakichkolwiek wiążących ustaleń w tym zakresie, ponad te które stanowiły podstawę wyroku w sprawie I C 578/14.

I w zasadzie na tym kończy się dowodzenie strony powodowej słuszności jej roszczenia; dotyczy tylko kary umownej i to w części [co do kwoty 6.877 PLN, k. 133]. **Natomiast jak wynika z pkt 4, stanu faktycznego, na kwotę wskazaną w wyroku I C 578/14 składają się cztery odrębne roszczenia. Kara umowna jest tylko jednym z nich.** Dlatego też w pozostałym zakresie Sąd ocenia wyłącznie treść apelacji odrzuconej w sprawie I C 578/14. W ocenie tut. Sądu nie zasługiwała ona na uwzględnienie w żadnym stopniu. W tym zakresie Sąd w pełni podziela stanowisko strony pozwanej [k. 98v, k. 172v].

XII. Innymi słowy, powód nie wykazał, że poniósł szkodę, nie wykazał aby pomiędzy ewentualną szkodą, a [niewykazany przez powoda] uchybieniem pełnomocniczki, zachodził związek przyczynowy.

XIII. Powód zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 6 k.c. zobowiązany był do udowodnienia nie tylko zdarzenia sprawczego, ale również związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem pełnomocniczki a szkodą, która miałaby wynikać z faktu odrzucenia apelacji. Obowiązkowi temu jednakże w ocenie Sądu powód nie podołał. Nie wykazał bowiem, aby przyjęcie apelacji do merytorycznego rozpoznania mogło skutkować korzystnym dla niego rozstrzygnięciem. Tym samym nie wykazał także istnienia związku przyczynowego, który jest jedną z trzech koniecznych łącznie przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej [1. niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy, 2. powstanie szkody, 3. związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem sprawczym a szkodą].

XIV. Zgodnie z art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Natomiast § 2 ww. artykułu stanowi, że umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o których mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia. Wobec tego, że odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń jest warunkowana odpowiedzialnością osoby ubezpieczonej, brak przesłanek do obciążenia odpowiedzialnością skutkowało oddaleniem powództwa co do pozwanego świadczącego ochronę ubezpieczeniową odpowiedzialności cywilnej na rzecz byłej pełnomocniczki M. F..

XV. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 oraz §1¹ k.p.c.,

ZARZĄDZENIE

1. (...);
2. (...)
3. (...)
4. (...)